

LGF

Långsjö Gömmaren Fiskevårdsförening fyller 85 år

Hans Åberg, Andreas Serrander & Gerdt Sundström

Att vara ute på djupt vatten, att ta sig vatten över huvudet... ojdå, vi menar kristallklart, rent källsjövatten...

LGF är en av Stockholms läns äldsta fiskevårdsföreningar och fyller nu 85 år, vilket firas den 14 juni vid klubbstugan invid Gömmaren (Gömmarvägen 58). Gömmaren är en vacker sjö insmugen i naturen och en smula svårtillgänglig, beskriven i Olle Magnussons Gömmarens gåva. Sjön är en näringsfattig och förhållandevis klar skogssjö som ligger mitt i Gömmarens naturreservat. Med ett siktdjup på 2,5 meter är den en av Huddinges klarare sjöar. Namnet kommer av att den upplevs som "gömd", men förr låg den utmed en mer trafikerad väg än idag, Gömmarvägen anslöt söderut till Göta landsväg, dagens Gamla Stockholmsvägen.

Gömmaren är en källsjö, med förrädiska undervattenströmmar och med utlopp vid Vårby källa respektive Dammtorp. Genom en kulvert leds vattnet under Huddinge centrum och mynnar vid Tyresöåns vattensystems sista utlopp i Östersjön, vid Tyresö kyrka.

Det är också en fiskrik sjö, med stor aktivitet kring detta och en mycket aktiv fiskevårdsförning, LGF. Fiskevattensvård är "alla åtgärder till förbättring av ett fiskevattens avkastning" (Svensk Uppslagsbok, 1947). Lagstiftning och lokala stadgar om fiske och rätt till fiske har gamla anor.

Sedan 1897, med namnändring till Fiskevårdsförbundet 1935, finns en riksorganisation med länsavdelningar och ibland lokala fiskevårdsföreningar, som övar tillsyn och ger tillstånd att fiska. Innan man hade dessa förekom att delägare överutnyttjade sina rättigheter, ungefär som på den tiden man nyttjade byns allmänningar, idag ligger dessa ofta för fåfot (oanvända).

Sadelmakaren Tönnes Wiberg på Gömmartorp, vars fru odlade blommor och kryddor, gjorde 1888 på Kornhamnstorg ett byte med kryddor och blommor emot 20 tjog flodkräftor, som han sedan planterade in i Gömmaren.

I Huddinge har vi som bekant 22 större och mindre sjöar, beskrivna i Gunnel Jacobsens bok om dessa, utgiven av Hembygdsföreningen. Många av dem har fiskbestånd; ett av de rikaste fiskevattnen är Gömmaren. Långsjö Gömmarens Fiskevårdsförening bildades 1940-41; på den första kassaboken heter den "fiskeriförening" och ganska snart förekom utgifter för utplantering av fiskyngel och andra åtgärder för att förbättra fiskbeståndet. Man hade på 1950-talet också tävlingar med spinnfiske på sommaren och pimpling på vintern.

En historik från 1961 berättar bl.a. om hur kvävd Långsjön var, med mängder av död gädda och abborre som flöt upp efter vintern, förvärrat av igenvassning och de många avloppen till sjön. Föreningen försökte åtgärda detta genom att skära vass och med vattenbesprutning och luftning med hjälp av kompressorer. Man har genom åren fått gott stöd av stadens (Stockholm) myndigheter. Avtal om upplåtelse av fiskerätt med Huddinge kommun cirka 1961 och 1960 uppförde föreningen en klubbstuga vid Gömmaren och fick tillstånd till en flytbrygga. På 1960-talet blev Gömmaren helägd av Huddinge kommun i ett på sin tid välkänt markbyte.

Långsjö fiskevårdsförening bildade 1957 med Gömmaren en gemensam fiskevårdsförening, LGF. Tyvärr medförde tjuvfiske med nedsmittade redskap att flodkräftorna dog ut för cirka 30 år sedan och ersattes med signalkräfter. I Gömmaren finns vitfisk som mört, sarv, abborre, sutare och gädda samt ädelfisk: regnbåge, röding och öring, men den rika tillgången på ädelfisk har också dragit till sig ett mindre önskvärt intresse.

LGF har utbildade tillsyningsmän som patrullerar vattnet och de har ofta upptäckt och i flera fall kunnat gripa tjuvfiskare, som föreger okunnighet om gällande regler. Man undrar bara varför de i så fall gör det nattetid och i ett fall med vapen hotat tillsyningsmän. I ett par fall var det tydligt att organiserat tjuvfiske förekommit med större fiskedon och nät, avsett för mindre nogräknade restauranger. Flera förövare har blivit dömda till dryga böter. Dyr fisk.... LGF:s eldrivna bevakningsbåtar, med dispens från länsstyrelsen, är enda tillåtna motorfarkost på Gömmaren.

Idag är LGF sannolikt Stockholms största fiskevårdsförening med ca 400 betalande medlemmar. Därtill säljs det årligen omkring 2 500 dagkort till sportfiskare. Då är det inte så konstigt att föreningen årligen sätter ut över 4 ton ädelfisk i sjön.

LGF är också idag en mycket aktiv förening med aktiviteter som kastkurser, flugbindning, kräftfiske, diverse tävlingar och ungdomsverksamhet. LGF ansvarar fortfarande för bevakning av sjön och föreningens ambitiösa tillsyningsmän kontrollerar att fiskereglerna efterlevs, men håller också ett vakande öga på naturen i och kring sjön. Det kan alla som uppskattar naturen omkring Gömmaren vara tacksamma för.

LGF verkar också för att bevara och förbättra den ekologiska statusen i sjön och för åtgärder som får både djur och natur att frodas. 2017 beviljades LGF medel från ABU Garcias Fiskevårdsfond för att genomföra ett standardiserat nätprovfsfiske i Gömmaren för att kartlägga sjöns fisk och sjöns ekologiska status. Resultatet var mestadels mycket glädjande och rapporten sa sammanfattningsvis att ”årets provfiskeresultat visar att Gömmaren är en fin skogssjö i god ekologisk balans. Förhållandet mellan olika fiskarter och den totala biomassan visar tydligt att sjön inte är påverkad av t.ex. närsaltsstress, vilket annars är ett vanligt problem i Stockholms sjöar.”

Under de senaste åren har LGF:s närvaro på sociala medier ökat och det är nu mer regel än undantag att det varje vecka dyker upp filmsnuttar och bilder på fina fiskar som fångats i sjön. Föreningens genomslag på TikTok, Facebook och Instagram är nog en delförklaring till att antalet ungdomar som besöker sjön för att fiska har ökat de senaste åren. Det är glädjande både för föreningen och sportfiskets framtid, liksom för ungas fritidssysselsättning. Sammanfattningsvis är LGF en både pigg och stark 85-åring med framtiden för sig, åtminstone så länge naturen runt sjön bevaras, inte utsätts för föroreningar och LGF får fortsätta vårda sjön. Är du intresserad av föreningen och vår verksamhet? Hör av dig till oss!

